

Φυλλάδιο 8

Κάνοντας τη συμμετοχή ασφαλή Πολιτική διασφάλισης παιδιού

Παιδική προστασία από διαφορετικούς τύπους κακοποίησης

Συναισθηματική κακοποίηση

Βίαιη πράξη, λεκτική ή μη, η οποία έχει συνέπειες στο πλαίσιο διαβίωσης του παιδιού, στην ανάπτυξη του, και/ή παραβιάζει τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια του.

Σεξουαλική κακοποίηση

Οποιαδήποτε μορφή παραβίασης της φυσικής ακεραιότητας σεξουαλικής φύσης, ή απειλή παραβίασης, άσκηση δύναμης, περιορισμός, βία, κατάχρηση εξουσίας ή κατάχρηση εμπιστοσύνης.

Παραμέληση

Εθελούσια πράξη ή άλλη, εκτελούμενη λόγω αμέλειας ή ανικανότητας, η οποία θέτει σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια ή την ανάπτυξη του παιδιού.

Εκμετάλλευση

Πράξη κακοποίησης, ή προσπάθεια κακοποίησης, ενός παιδιού σε ευάλωτη κατάσταση με στόχο την κάλυψη σεξουαλικών ή οικονομικών κινήτρων.

Σωματική κακοποίηση

Σκόπιμη πράξη η οποία παραβιάζει τη φυσική ακεραιότητα, την υγεία, τη ζωή ή την ελευθερία του παιδιού.

Στοιχεία επικοινωνίας στη χώρα

Όνομα:

Τόπος:

Τίτλος:

Δε χρειάζεται να το αντιμετωπίσετε μόνοι σας. Αναφέρετε οποιοδήποτε περιστατικό!

Sitz | Hauptsitz | Sede | Headquarters
Av. Montchoisi 15, CH-1006 Lausanne
T +41 58 611 06 66, F +41 58 611 06 77
E-mail: info@tdh.ch, CCP: 10-11504-8

www.tdh.ch
www.facebook.com/tdh.ch
www.twitter.com/tdh_ch
www.instagram.com/tdh_ch

Terre des hommes
Helping children worldwide.

Παράδειγμα δήλωσης φιλικής προς παιδιά της πολιτικής διασφάλισης παιδιού

Φιλική προς παιδιά Δήλωση

Η Οργάνωση Terre des hommes παίρνει πολύ σοβαρά τη φροντίδα και την ευημερία των παιδιών. Πιστεύουμε ότι κάθε παιδί πρέπει να φροντίζεται σωστά και να παραμένει ασφαλές. Ενώ τα παιδιά μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη φροντίδα του εαυτού τους, είναι ευθύνη των ενηλίκων να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά προστατεύονται.

Εάν πιστεύετε ότι δεν έχετε τύχει σωστής μεταχείρισης ή ότι είστε δυστυχισμένοι, αναστατωμένοι ή ανησυχείτε για οτιδήποτε, ενημερώστε μας. Αυτό μπορεί να συμβαίνει εάν είστε δυσανεκτικοί λόγω του τρόπου με τον οποίο έχει συμπεριφερθεί ένας ενήλικας ή άλλο παιδί. Ή ίσως κάποιος σας έχει πει κάτι στο Διαδίκτυο ή έχετε δει κάτι που σας κάνει να νιώθετε άβολα.

Μπορείτε επίσης να μας ενημερώσετε εάν πιστεύετε ότι κάποιο άλλο παιδί μπορεί να έχει πρόβλημα ή αν ανησυχείτε για αυτό.

Γνωρίζουμε ότι μπορεί να είναι δύσκολο να πούμε σε κάποιον τι συμβαίνει, αλλά δεν μπορούμε να βοηθήσουμε αν δεν ξέρουμε! Αν μας πείτε κάτι, θα προσπαθήσουμε να βρούμε μαζί σας τον καλύτερο τρόπο επίλυσης του προβλήματος. Κανονικά κρατάμε τα πράγματα απόρρητα και δεν ενημερώνουμε κανέναν άλλον, αλλά μερικές φορές μπορεί να χρειαστεί να μιλήσουμε σε κάποιον, ώστε να βρούμε τον καλύτερο τρόπο να βοηθήσουμε. Εάν χρειαστεί να μιλήσουμε με κάποιον άλλο, θα σας ενημερώνουμε πάντα πρώτο.

Δεν υπάρχει πρόβλημα με το να ανοιχτείτε.

Το καλύτερο άτομο για να μιλήσετε μπορεί να είναι ένας εργαζόμενος που γνωρίζετε καλά. Ή μπορεί να θέλετε να μιλήσετε με το **Πρόσωπο Αναφοράς Προστασίας Παιδιού**, καθώς μερικές φορές είναι πιο εύκολο να μιλήσετε με κάποιον που δεν γνωρίζετε για κάτι που είναι ιδιωτικό.

Η δουλειά του Προσώπου Αναφοράς Προστασίας Παιδιού είναι να διασφαλίσει ότι κάνουμε ό,τι μπορούμε για να κρατήσουμε τα παιδιά ασφαλή.

Εάν προτιμάτε, μπορείτε επίσης να μιλήσετε με κάποιον από άλλο οργανισμό που εργάζεται για να βοηθήσει τα παιδιά

Μπορείτε επίσης να επικοινωνήσετε με το Πρόσωπο Αναφοράς [ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΟΝΟΜΑ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ].

[ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ - για παράδειγμα Κοινωνικές Υπηρεσίες, άλλο ΜΚΟ, κ.λπ.]

Εκτίμηση κινδύνου για την έναρξη δραστηριοτήτων εμπλέκοντας παιδιά και εφήβους στη δική τους προστασία

Ημερομηνία Εκτίμησης Κινδύνου

Για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των κινδύνων για:

- τον προγραμματισμό εκδηλώσεων που αφορούν παιδιά
- άτομα/ομάδες/φορείς που επηρεάζονται από θέματα παιδικής προστασίας

		Αντίκτυπο		
		X	M	Y
Πιθανότητα	Y-3	M	Y	Y
	M-2	X	M	Y
	X-1	X	X	M

Περιγραφή Συμβάντος ή Περιστατικού Παιδικής Προστασίας

Εκτίμηση Κινδύνου				Διαχείριση Κινδύνου					
Βήμα 1: Ποιό είναι το στάδιο του συμβάντος;	Βήμα 2: Ποιος βρίσκεται σε κίνδυνο; (Σκεφτείτε παράγοντες που θέτουν το συγκεκριμένο άτομο σε κίνδυνο)	Βήμα 3: Ποιοί είναι οι κίνδυνοι;	Βήμα 4: Τί μέτρα ελέγχου είναι ήδη σε εφαρμογή;	Βήμα 5: Υπολογισμός κινδύνου			Βήμα 6: Ποιές είναι οι συμφωνημένες δράσεις για τη μείωση του κινδύνου;	Από ποιον	Από πότε
				Αντίκτυπος	Πιθανότητα	Επίπεδο κινδύνου			

Προετοιμάστηκε από: Όνομα

Υπογραφή

Ημερομηνία

Υπογραφή Διαχείρισης: Όνομα

Υπογραφή

Ημερομηνία

ΝΑ ΘΥΜΑΣΤΕ ΟΤΙ

Η βασική αρχή της δουλειάς μας είναι ότι πάντοτε
«προέχει το συμφέρον του παιδιού»

Όταν εργαζόμαστε με μια ομάδα παιδιών, πρέπει να εξισορροπούμε το συμφέρον κάθε παιδιού με το συμφέρον όλων των παιδιών. Εάν ένα παιδί φαίνεται ιδιαίτερα αποτραβηγμένο ή στενοχωρημένο, προσπαθήστε να ενθαρρύνετε το παιδί να συμμετέχει και να μιλήσει, αλλά αν αυτό δεν έχει αποτέλεσμα, αναζητήστε υποστήριξη (ίσως από έναν συνεκπαιδευτή) για να μπορέσετε να συνεχίσετε να εργάζεστε με τα υπόλοιπα παιδιά ενώ το συγκεκριμένο παιδί λαμβάνει περισσότερη βοήθεια. **Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι πρόκειται για εκπαίδευση στην αύξηση της συμμετοχής των παιδιών στη δική τους προστασία - όχι για ομάδα θεραπείας.**

Αντιμετώπιση προκλητικών συμπεριφορών που σχετίζονται με την προστασία

Μερικές φορές όταν μιλάμε για προστασία, μπορεί να αναδυθούν έντονα συναισθήματα. Σε γενικές γραμμές, εκπαιδευτές με εμπειρία στην εργασία με παιδιά μπορούν να τα αντιμετωπίσουν, αλλά σε κάθε περίπτωση παραθέτουμε ορισμένες συμβουλές:

- Προσπαθήστε να μην εμπλακείτε σε μια μάχη για το τι είναι σωστό και τι λάθος - ακόμα κι αν δεν συμφωνείτε με ένα παιδί, μπορείτε πάντα να συμπάσχετε με τις απόψεις και τα συναισθήματά του. Προσπαθήστε και ενθαρρύνετε τα παιδιά να το κάνουν αυτό μεταξύ τους.
- Εάν ένα παιδί αρχίσει να αποκαλύπτει ή στεναχωριέται, ενθαρρύνετέ το να μιλήσει κατ' ιδίαν με έναν από τους εκπαιδευτές, αντί να μιλήσει ανοιχτά στην ευρύτερη ομάδα. Μπορεί να μοιραστεί πληροφορίες που αργότερα θα ήθελαν να μην είχε μοιραστεί.
- Μην δίνετε μπερδεμένα μηνύματα. Για παράδειγμα, δεν μπορούμε να μιλάμε για καλό και κακό άγγιγμα και μετά να μην σεβόμαστε τα όρια των παιδιών. Ενθαρρύνετε τα άλλα παιδιά να σέβονται. Ομοίως, δεν μπορείτε να πείτε στα παιδιά ότι είναι ένας ασφαλής χώρος και μετά να τα κάνετε να μιλήσουν για πράγματα για τα οποία δεν θέλουν να μιλήσουν ή να συμμετέχουν σε ασκήσεις που δεν αισθάνονται άνετα να κάνουν.
- Εάν ένα μέλος της ομάδας έχει ισχυρές απόψεις και κυριαρχεί στην ομάδα, ενθαρρύνετε τους πιο ήσυχους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους ή χωρίστε σε μικρές ομάδες ώστε να ακούγονται οι φωνές των άλλων παιδιών.

Αντιμετώπιση Αποκαλύψεων

Είναι σημαντικό οι συντονιστές να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον όπου τα παιδιά μπορούν να αναγνωρίσουν μία μη αποδεκτή συμπεριφορά και να αισθάνονται ικανά να συζητήσουν τα δικαιώματα και τις ανησυχίες τους. Μέρος αυτού είναι και η έκφραση ανησυχιών για όλες τις περιπτώσεις ύποπτης κακοποίησης. Δεδομένης της θεματικής περιοχής που διερευνάται στην εκπαίδευση, τα παιδιά μπορεί να αποκαλύψουν ευαίσθητες πληροφορίες για τον εαυτό τους και άλλα παιδιά. Τα παιδιά που έχουν βιώσει βία μπορεί κάλλιστα να βρίσκονται σε συνεχείς καταστάσεις κακοποίησης.

Πριν από την έναρξη της εκπαίδευσης, οι συντονιστές θα πρέπει να βεβαιωθούν ότι έχουν προσδιορίσει τους ισχύοντες κανόνες για την αναφορά ανησυχιών και ότι έχουν εντοπίσει πηγές συνεχούς υποστήριξης για τα παιδιά, εάν είναι απαραίτητο. Θα πρέπει επίσης να γνωρίζουν με ποιον πρέπει να μιλήσουν εάν έχουν οποιεσδήποτε ανησυχίες ή χρειάζονται υποστήριξη. Συνιστάται να οριστεί ένα άτομο το οποίο θα είναι σε ετοιμότητα, ώστε να μπορεί να επικοινωνήσει κανείς κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης σε περίπτωση που υπάρχουν προβλήματα ή η εκπαιδευτική ομάδα χρειάζεται υποστήριξη.

Ο χειρισμός των αποκαλύψεων κακοποίησης με ευαίσθητο τρόπο είναι κρίσιμης σημασίας, καθώς αυτό μπορεί να είναι το πρώτο βήμα στη διαδικασία θεραπείας για ένα παιδί.

Οι εκπαιδευτές είναι σημαντικό να γνωρίζουν πώς να χειρίζονται μια αποκάλυψη. Ως υπενθύμιση:

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ:

- Διαβεβαιώστε το παιδί ότι έχει δικίο να μιλάει και να προστατεύεται.
- Ακούστε τι λέει το παιδί και δώστε του χώρο να μιλήσει χωρίς να το πιέζετε.
- Δείξτε την ανησυχία σας για το παιδί.
- Βεβαιωθείτε ότι κάνετε μια παραπομπή/αναζητήσατε υποστήριξη.
- Ενθαρρύνετε το παιδί να μιλάει κατ' ιδίαν και όχι μπροστά σε ολόκληρη την ομάδα.

Ωστόσο, όταν ασχολούμαστε με αποκάλυψεις, ορισμένες συμπεριφορές θα πρέπει να αποφεύγονται:

ΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ:

- Δείξτε έκπληξη ή δυσπιστία για αυτά που λέει το παιδί.
- Διασταυρώστε την ερώτηση ή διερευνήστε την κατάσταση - ο ρόλος σας είναι να ακούσετε.
- Αγνοήστε ό,τι έχει ειπωθεί ή αποφασίστε ότι δεν έχει συμβεί ή ότι δεν μπορεί να γίνει τίποτα.
- Κατηγορήστε το παιδί για αυτό που συνέβη.
- Καταδικάστε τον θύτη, καθώς τα παιδιά μπορεί να αισθάνονται πολύ πιστά απέναντι του.

Κατάλληλη διαχείριση της εμπιστευτικότητας

Βεβαιωθείτε ότι τα όρια της εμπιστευτικότητας εξηγούνται στους βασικούς κανόνες στην αρχή: οι πληροφορίες μπορεί να χρειαστεί να κοινοποιηθούν σε άλλους ενήλικες εάν ανησυχείτε για την ασφάλεια ή την ευημερία ενός παιδιού.

Μην αναζητάτε πληροφορίες για προσωπικές εμπειρίες κακοποίησης. Διεξάγετε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, δεν διεξάγετε θεραπεία ή συμβουλευτική.

Να είστε προετοιμασμένοι για αποκαλύψεις και να ξέρετε πώς να απαντήσετε και πού να αναζητήσετε υποστήριξη.

Εξηγώντας την εμπιστευτικότητα

« Αυτά τα εργαστήρια θα είναι ο προσωπικός και ασφαλής μας χώρος. Αυτό σημαίνει ότι όταν βρισκόμαστε εδώ μαζί, συμπεριφερόμαστε ο ένας στον άλλον με καλοσύνη, σεβασμό και με ανοχή στις διαφορετικές απόψεις. Σημαίνει επίσης ότι επιτρέπεται να μοιράζεστε οτιδήποτε θέλετε και κανείς δεν πρόκειται να μοιραστεί προσωπικά σας θέματα εκτός αυτού του εργαστηρίου. Είναι σημαντικό να συμφωνήσουμε όλοι σε αυτό, γιατί αυτό θα μας κάνει όλους να νιώθουμε ασφαλείς και άνετα όταν μοιραζόμαστε τις εμπειρίες και τα συναισθήματά μας. Σε αυτό το σημείο ρωτήστε αν συμφωνούν όλοι σε αυτό. Εάν κάποιος δεν συμφωνεί, συνεχίστε να συζητάτε αυτό το θέμα και πόσο σημαντικό είναι να συμφωνούν όλοι. Η μόνη εξαίρεση σε αυτό είναι εάν κάποιος από εσάς μοιράζεται ότι υφίσταται κακοποίηση από κάποιον. Είναι δική μου ευθύνη ως ενήλικας που νοιάζεται, να σας βοηθήσω να είστε ασφαλείς και να σας προστατέψω από άσχημες καταστάσεις. Αν μάθω ότι κάποιος σας βλάπτει, θα κάνω ό,τι μπορώ για να σας βοηθήσω και για να μην ξανασυμβεί κάτι τέτοιο. Μπορεί να υπάρχουν στιγμές που αισθάνεστε άβολα να μοιραστείτε κάτι πολύ προσωπικό στην ομάδα. Δεν χρειάζεται να το κάνετε αυτό αν δεν το θέλετε. Αλλά, αν θέλετε να μου μιλήσετε για κάτι κατ' ιδίαν, έχετε πάντα την ευκαιρία να το κάνετε. Απλώς ρωτήστε με και θα κανονίσουμε μια ώρα να μιλήσουμε μόνοι»

Συγκεκριμένες δεξιότητες και γνώσεις που απαιτούνται από τους συντονιστές

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι εκπαιδευτές του προγράμματος θα πρέπει να είναι έμπειροι σε θέματα παιδικής προστασίας και να έχουν προηγούμενη εμπειρία στο συντονισμό παιδικών ομάδων, αλλά και να έχουν εκπαιδευτεί σε θέματα προστασίας.

Συγκεκριμένα οι εκπαιδευτές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Αντιμετωπίσουν δύσκολα θέματα με ευαίσθητο τρόπο.
- Συζητούν και να εξερευνούν θέματα που σχετίζονται με την κακοποίηση και τη βία, χρησιμοποιώντας γλώσσα που είναι κατάλληλη για το ηλικικό και το αναπτυξιακό στάδιο των παιδιών με μη απειλητικό τρόπο.
- Γνωρίζουν πως να χειριστούν τις αποκαλύψεις με υποστηρικτικό και κατάλληλο τρόπο.
- Αντιμετωπίζουν έντονα συναισθήματα.
- Δίνουν ξεκάθαρα μηνύματα στα παιδιά σχετικά με τα δικαιώματά τους στην προστασία, ποιες είναι και ποιες δεν είναι κατάλληλες συμπεριφορές.
- Συζητούν θέματα γύρω από τα προσωπικά όρια και ακατάλληλα αγγίγματα με ήρεμο και ξεκάθαρο τρόπο.
- Μοιράζονται τις ανησυχίες τους και να αναζητούν και να λαμβάνουν υποστήριξη και επίβλεψη όταν χρειάζεται.
- Διαχειριστούν κατάλληλα την εμπιστευτικότητα.

Πηγή:

Πολιτική προστασίας παιδιών της Tdh

Sticks & Stones, A Training Manual for Facilitators on How to Increase the Involvement of Children in Their Own Protection- 2013 Bangkok, Plan Asia Regional Office"